

Булінг в освітньому середовищі

ЩО ТАКЕ БУЛІНГ?

Булінг (від англ. *bully* - хуліган, забіяка) (цькування) - це діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Ознаки булінгу

- систематичність (повторюваність) діяння

- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі

- наслідки у вигляді психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страху, тривоги, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого

Види булінгу

фізичний (штовхання, зачіпання, бійки, стусани, нанесення тілесних пошкоджень)

економічний (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей)

сексуальний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози)

психологічний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, поширення образливих чуток, ігнорування, погрози, жарти, шантаж)

кібербулінг (приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв)

Роль педагогічного працівника у запобіганні та протидії булінгу

ЗАКОН ЗОБОВ'ЯЗУЄ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НЕГАЙНО ПОВІДОМЛЯТИ АДМІНІСТРАЦІЮ КОЛЕДЖУ ПРО ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ БУЛІНГУ!

ВЖИТИ ВІДПОВІДНИХ ЗАХОДІВ РЕАГУВАННЯ

забезпечити виконання заходів для надання соціальної та психолого-педагогічної допомоги студентам, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу

Відповідальність за вчинення булінгу

- ✓ вчинення булінгу стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу карається штрафом від 850 до 1700 грн * або громадськими роботами від 20 до 40 годин.
- ✓ вчинення булінгу повторно протягом року або групою осіб караються штрафом у розмірі від 1700 до 3400 грн або громадськими роботами на строк від 40 до 60 годин.
- ✓ за вчинення булінгу неповнолітніми до 16 років, відповідатимуть їх батьки або особи, що їх заміняють. (Штраф *)
- ✓ передбачена відповідальність за приховування фактів булінгу. Якщо керівник закладу освіти не повідомить органи Національної поліції України про відомі йому випадки цькування серед студентів, до нього буде застосоване покарання у вигляді штрафу * або виправних робіт до одного місяця з відрахуванням до 20 % заробітку.

Як відрізнити звичайний конфлікт від булінгу?

Цькування - це тривалі, повторювані дії, а одинична сутичка між учасниками таким не може вважатися. Наприклад, якщо друзі посварилися та побилися чи діти разом весело штовхалися, але одна із них впала і забилася - це не вважається булінгом. Проте, якщо однолітки на чолі з булером регулярно насміхалися, принижували або ховали та кидали речі студента, штовхали, не вперше нецензурно обзивали та били, викладали в соцмережі непристойні чи відфотошоплені знімки дитини – потрібно негайно діяти!

Якщо ви стали свідком булінгу необхідно:

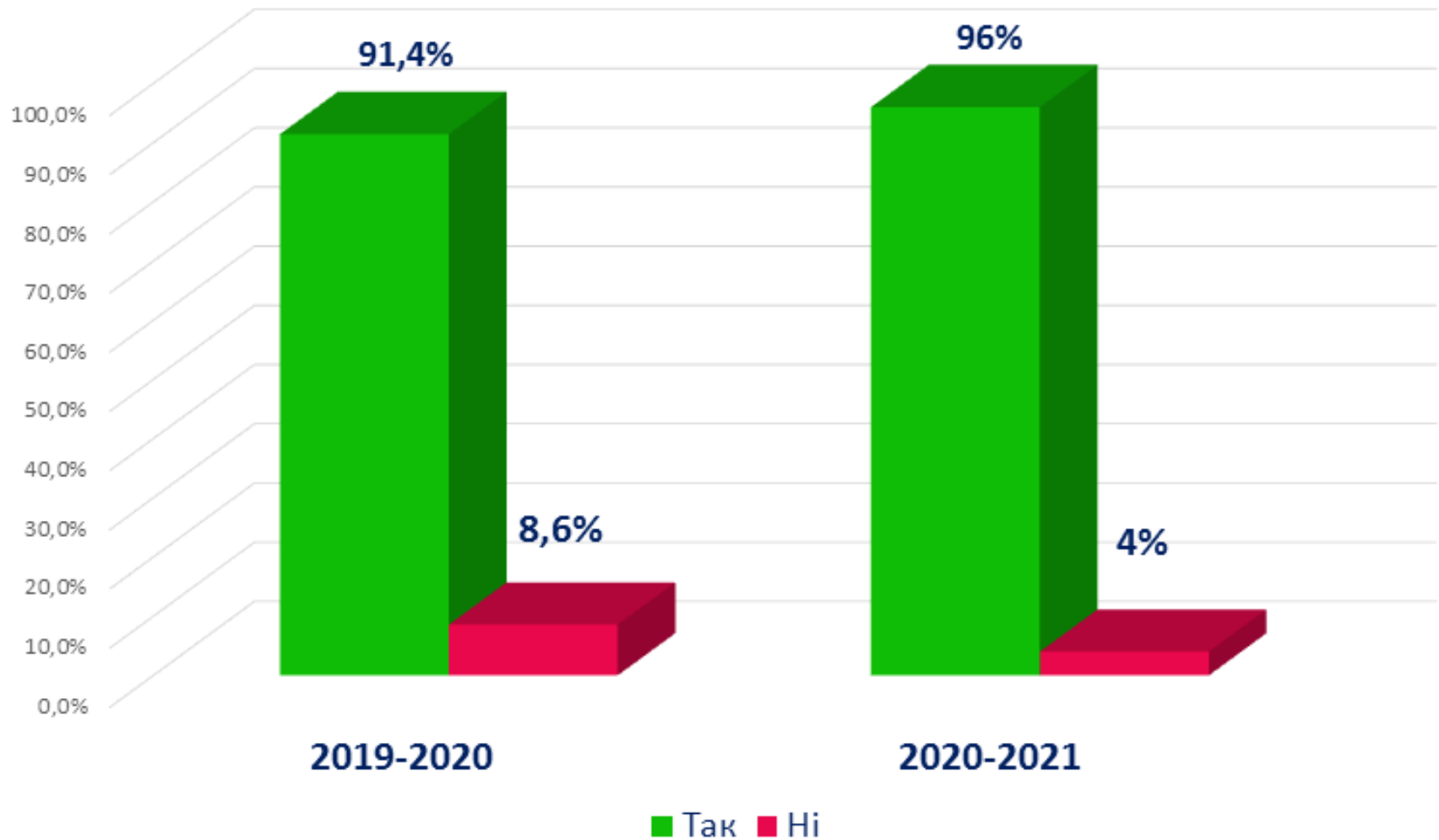
- ▶ Втрутитися і припинити цькування – булінг не слід ігнорувати.
- ▶ Зайняти нейтральну позицію в суперечці – обидві сторони конфлікту потребують допомоги.
- ▶ Пояснити, які саме дії вважаєте булінгом і чому їх варто припинити.
- ▶ Уникати в спілкуванні слів «жертва» та «агресор», аби запобігти тавруванню і розподілу ролей.
- ▶ Повідомити керівництво навчального закладу про ситуацію, що склалася.
- ▶ Ситуації з фізичним насильством потребують негайного втручання!

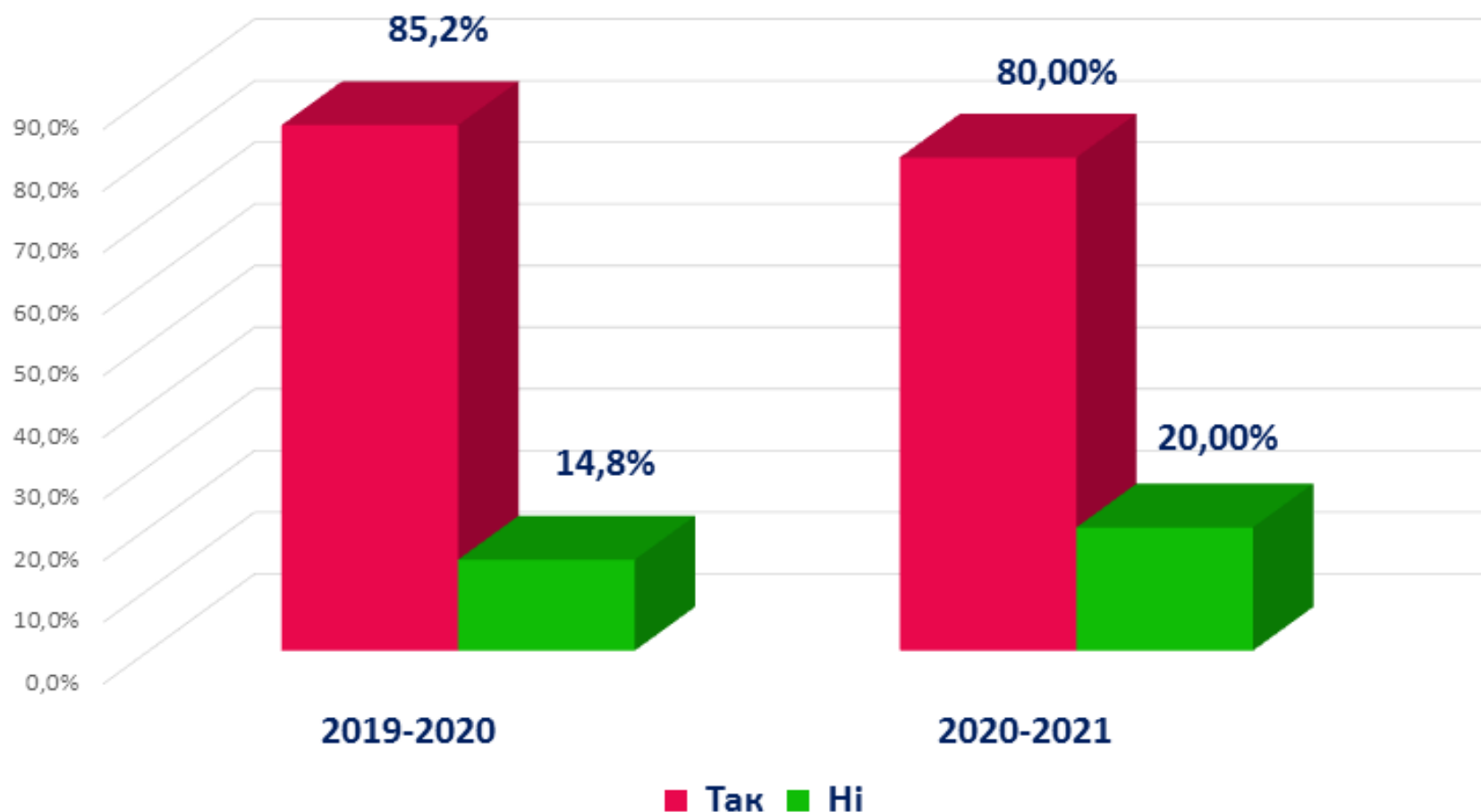
Якщо ваш студент став жертвою булінгу

- ▶ Зберігайте спокій, будьте терплячими, не потрібно тиснути на підлітка.
- ▶ Поговоріть з підлітком, дайте йому зрозуміти, що ви не звинувачуєте його в ситуації, що склалася, готові його вислухати і допомогти.
- ▶ Запитайте, яка саме допомога може знадобитися студенту, запропонуйте свій варіант вирішення ситуації.
- ▶ Поясніть підлітку, до кого можна звернутися за допомогою у разі цькування (психолог, викладачі, адміністрація коледжу, батьки, поліція).
- ▶ Повідомте керівництво навчального закладу про ситуацію, що склалася.
- ▶ Підтримайте студента в налагодженні стосунків з однолітками та підготуйте його до того, що вирішення проблеми булінгу може потребувати певного часу.

Чи знаєте Ви що таке булінг?

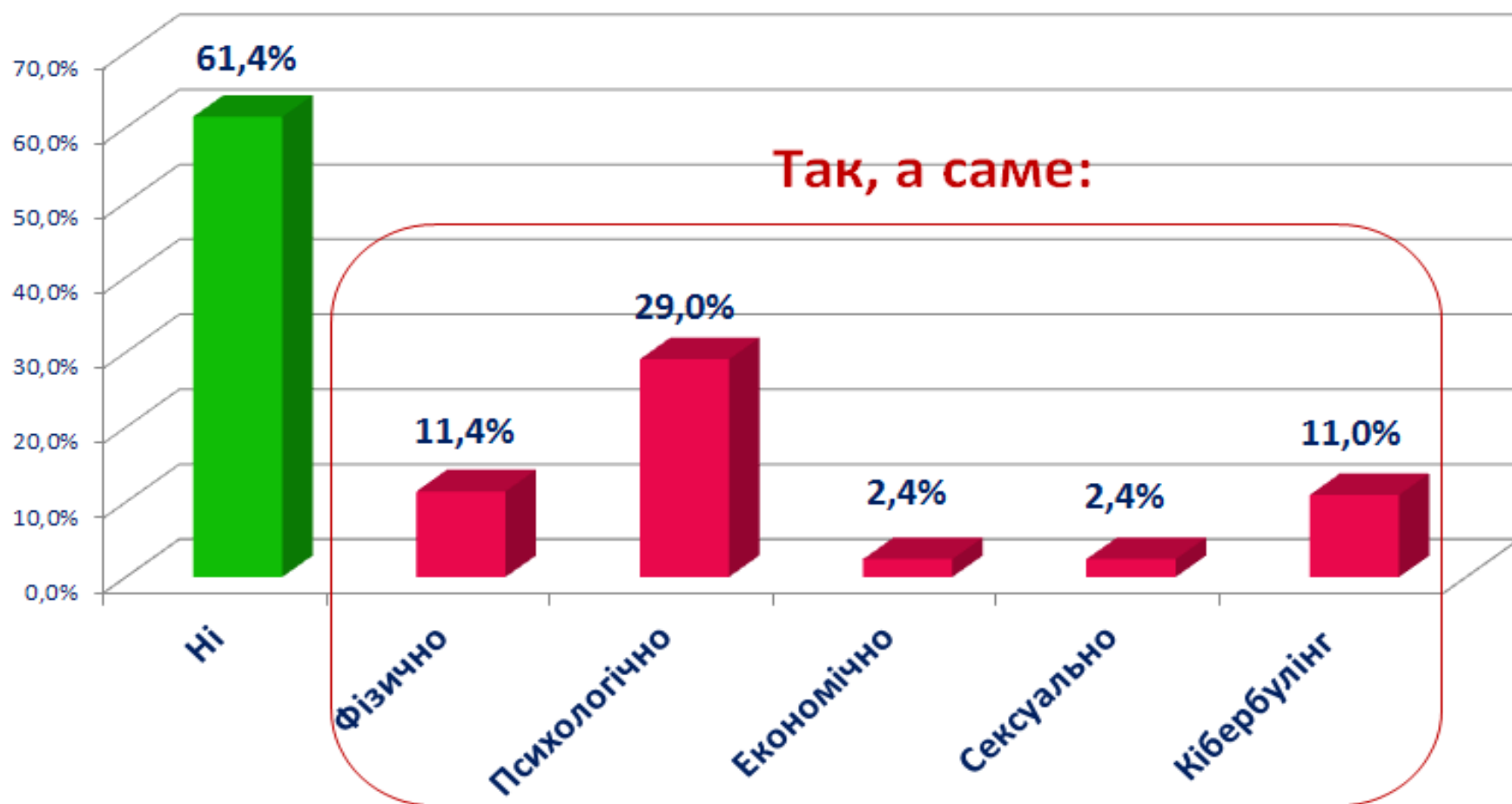
Чи стикалися Ви з ситуаціями знущання одних людей над іншими?

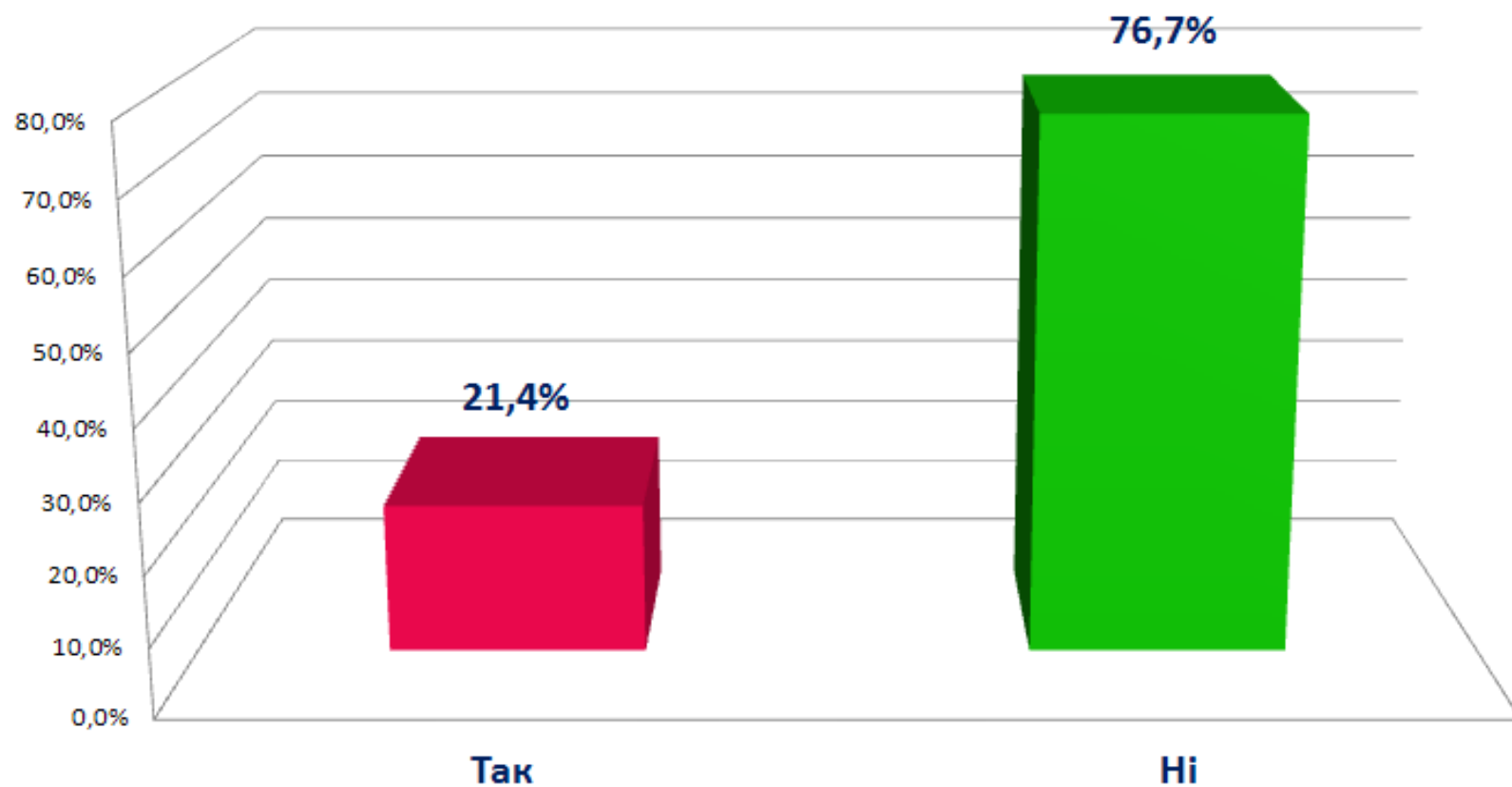
Який вид знуцання Ви спостерігали?

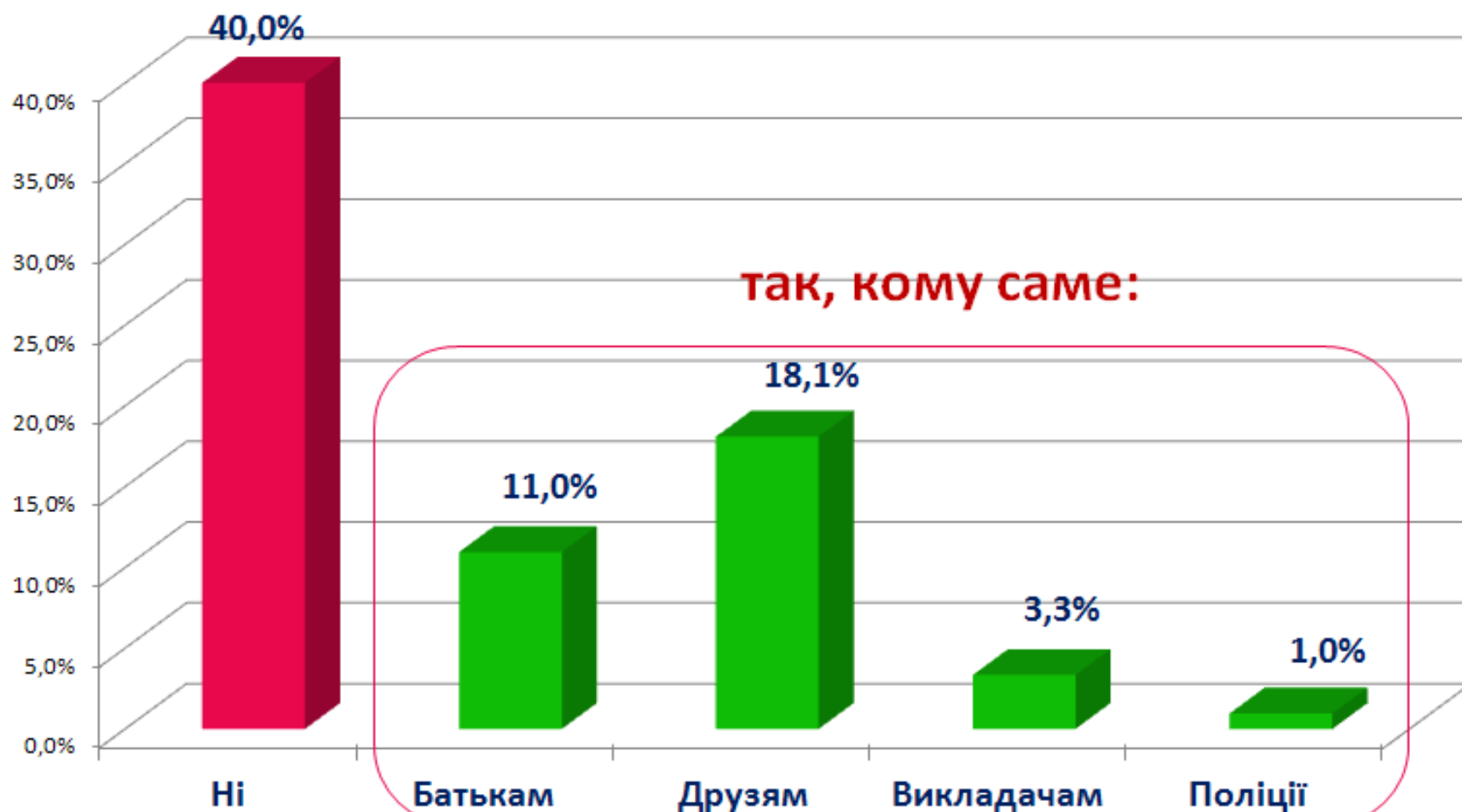
Чи знущалися над Вами однолітки, викладачі, дорослі?

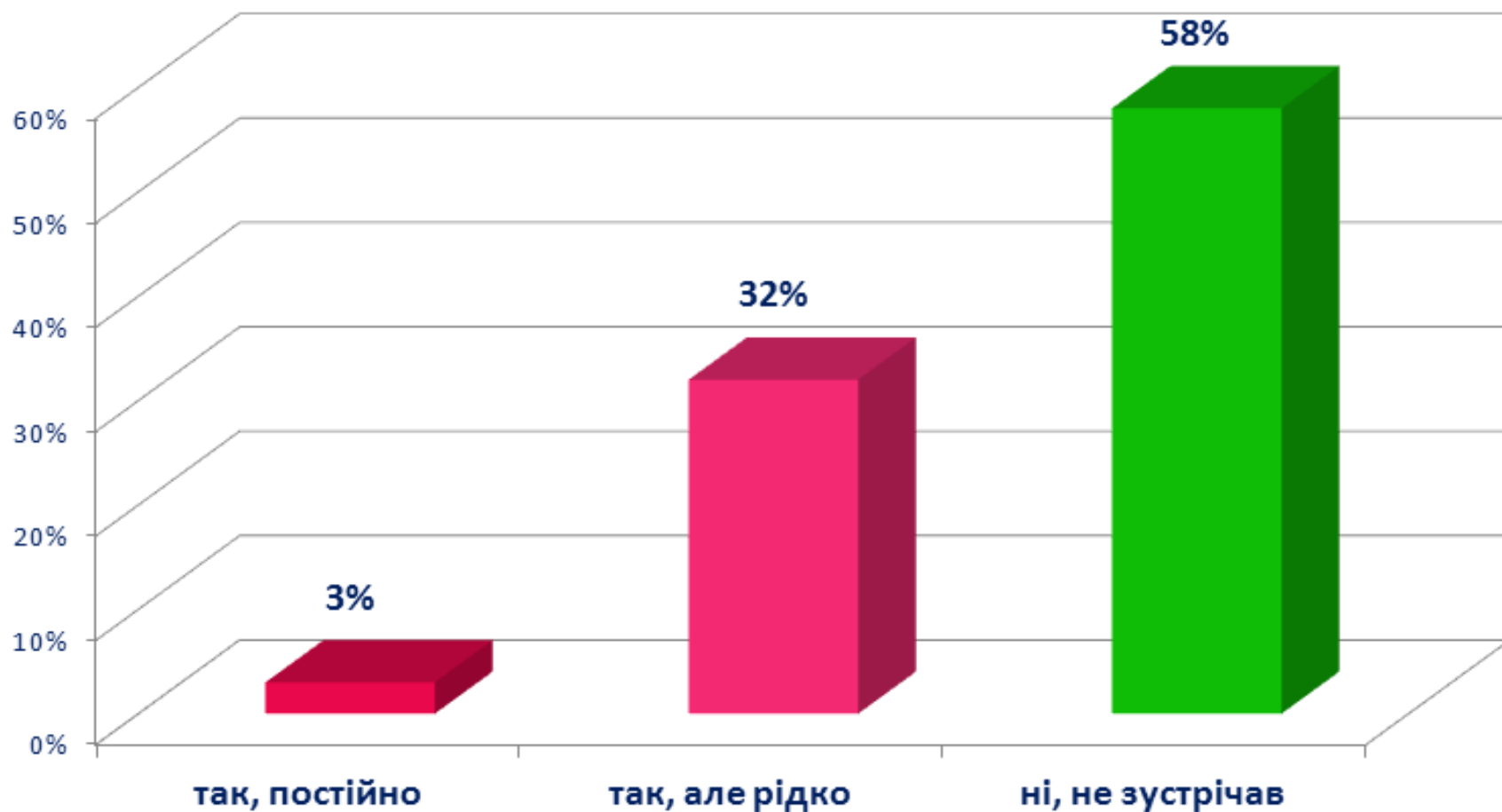
Чи приймали Ви безпосередню участь у знущанні над іншими однолітками, викладачами?

Ви комусь розповідали про знущання над Вами?

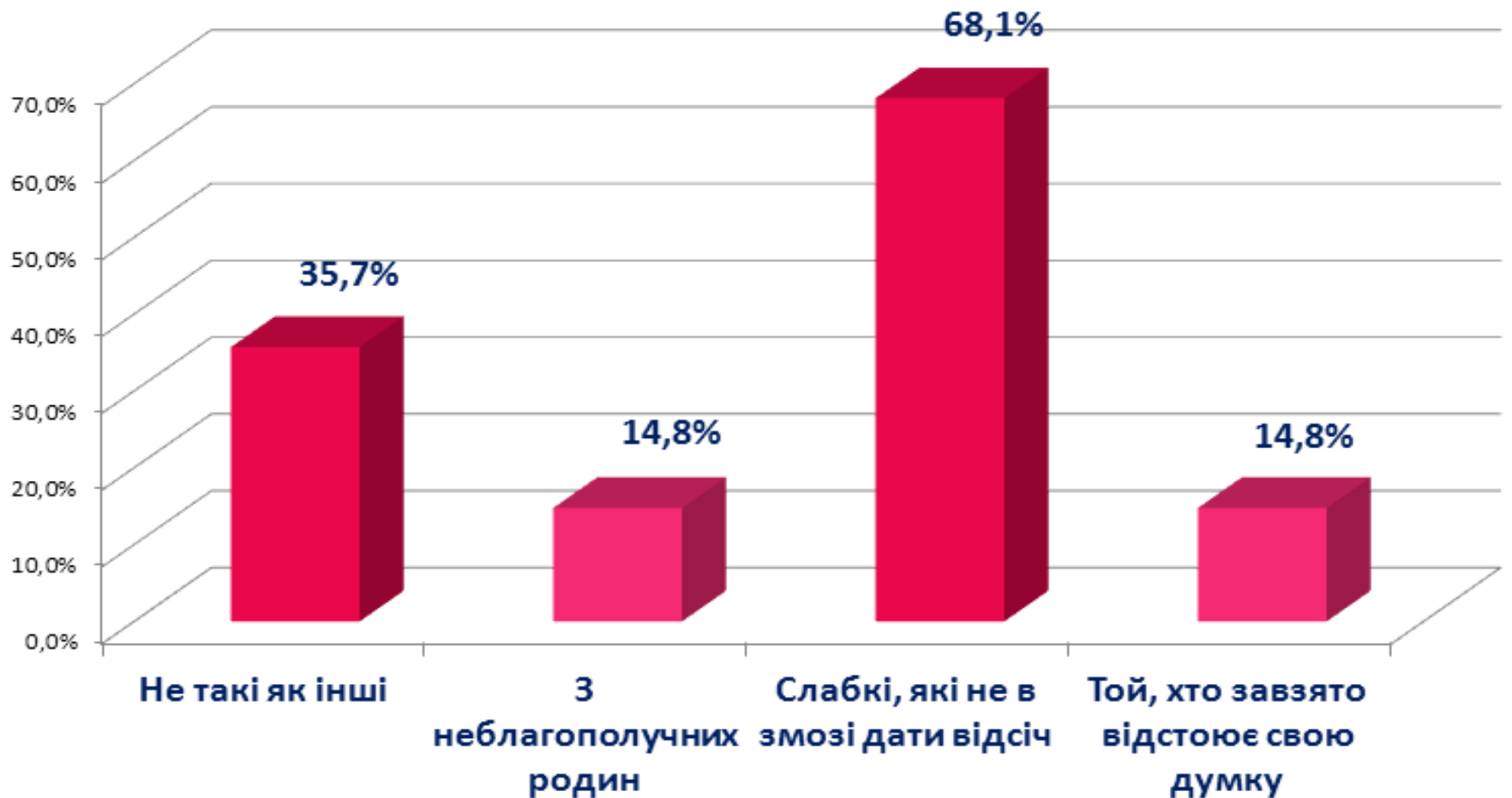

Чи помічали Ви цькування студентів з боку викладачів?

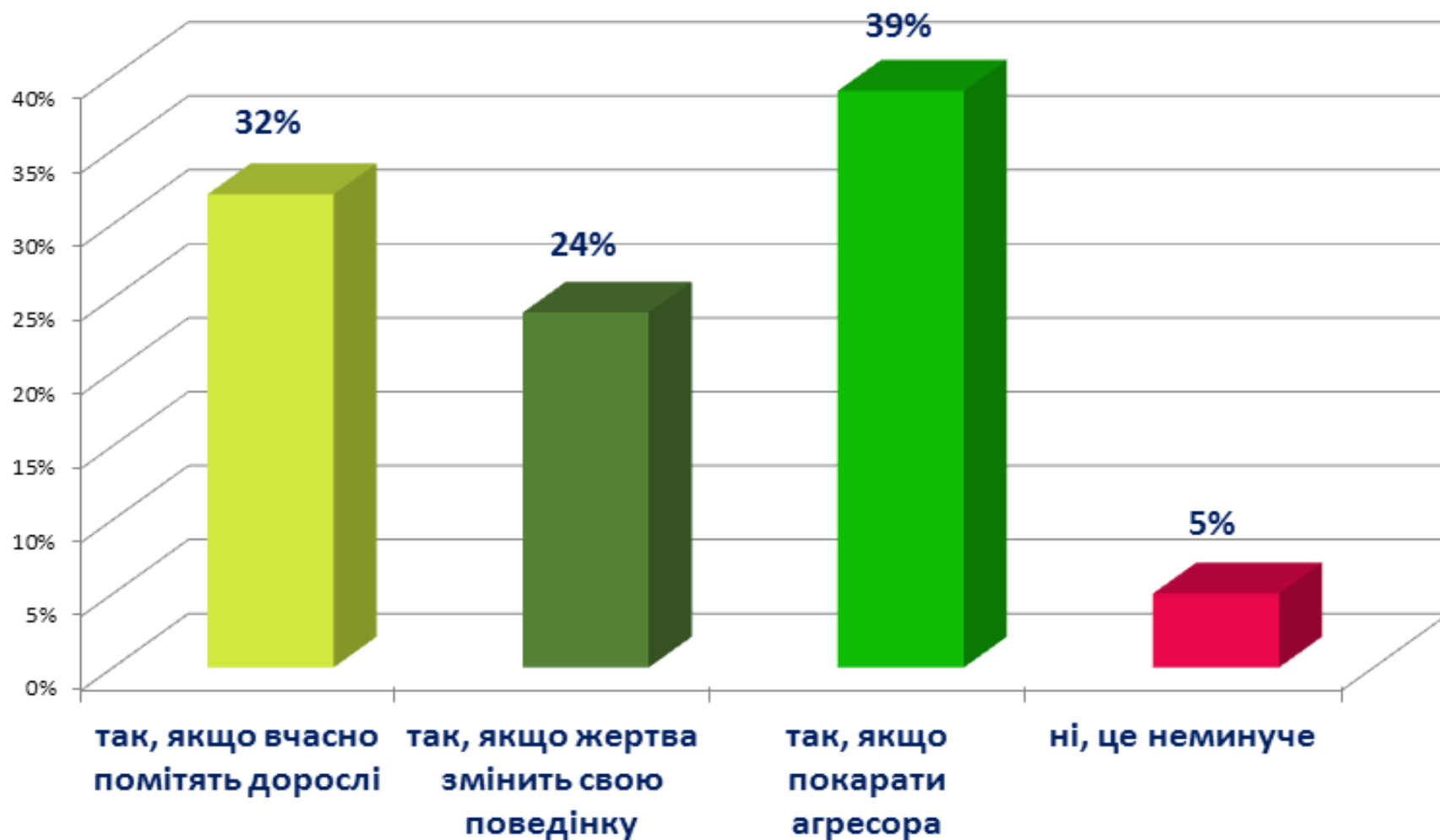
Як Ви вважаєте які люди підвергаються цькуванню найчастіше?

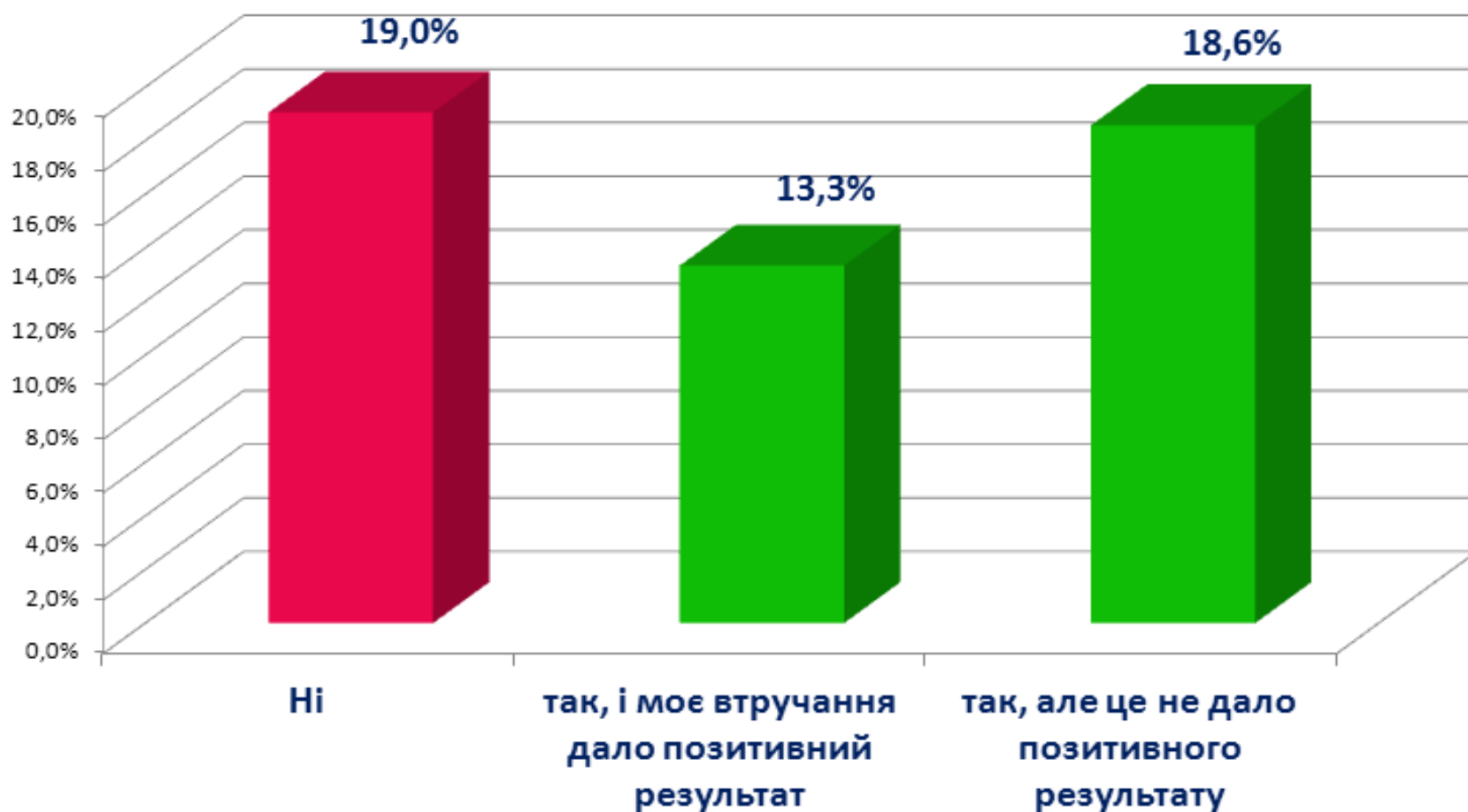
Як Ви вважаєте в який період студенти більш схильні до проявів булінгу?

Чи можна уникнути цькування у коледжі?

Чи намагались Ви коли не будь стати на захист людини, яку ображають?

Психологічна та правова допомога

- ▶ контакт-центр системи безоплатної правової допомоги **0 (800) 213 103**, цілодобово та безкоштовно в межах України.
- ▶ **ВАЖЛИВО:** діти мають право безоплатно отримати послуги адвоката (складання заяв, представництво в суді).
- ▶ психологічна допомога для дітей та батьків з питань захисту прав дітей – Національна дитяча «гаряча лінія» **116-111** .